

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hantz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) ezintzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető. Junius. Ébner Sándor. — Mit tegyünk már most? Berde Áron. — A szénakészítés némely módjáról. V. S. — A tanító egyletek gyűlései. — Az ugarolás. — Kosarazás. Ébner Sándor. — A mételykórnak egy gyógyszere. Szabó János. Vasárnapi kiállítások Nagyváradon. — Meghívás. — Vidéki gazdasági tudósítások: Rodna, Toroczkó, Kézdi-Vásarhely, Egerpatak, Gyergyó, Szász-Régen. — Junius havi közmondások. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Junius.

Ház és udvar. Minthogy a munkások teljes ellátás és élelmezésben részesülnek; főképpen az aratási munkálatok megkezdése előtt minden gazda szerezzze be az e célra felhasználandó különféle élelmi anyagait, nehogy azok hiányában munka szünetelés által károsodjék.

Szérüskertből minden hulladék és utban levő szalmapolyya-maradvány elszállítandó.

A megkezdett építkezésekhez minden anyag megszállítatik, nehogy a kevés gabona behordása idején az igás erő kevesbítették.

Gőzgéppeli csépléshez szükséges kőszén vagy fa beszerzendő.

Magtár és padlások kijavítatnak, pinczék szellőztetnek.

A jégverem ajtajára gyékény vagy szalma takarót függesztünk.

Szántóföld. Megkezdett ugarlás bevégeztetik, az ugar földek trágyázása folytatandó. Elavult luczernások, miután az első kaszálás levétellett, feltöretnek.

Harmadik részlet takarmány-törökbuza, tatárka, (Charicska.) köles és mohar még sikerrel vethető, ugy az ugynevezett hat-hetes vagy cinquantino törökbuza e hó elején vetve kedvező időjárás esetén kielégítő termést adhat.

Repcze és őszi árpa aratása megkezdetik.

Buza vetésből a rozs kalászkok kiszedetése figyelmünket el ne kerülje.

Répa, burgonya, törökbuza, paszuly kapálása és töltögetése a legsürgősebb munkálatok egyike.

Rét és kaszáló. Széna kaszálás és gyűjtés egész hónapban teljesítettik.

Zabos bükköny, luczerna, baltaczim, vöröshere lekasználható, a herefélék mult hónapban említett gyűjtési, szárítási, behordási módozatban részesülnek.

Luczernásban mutatkozó aranka, száraz árpa polyvával befedetik, vagy kikapálva elégettetik.

Magnak szánt luczernások meghagyatnak.

Állattenyésztés. A kutak kitisztítatnak, hogy állataink tiszta, iz és salak nélküli vizet élvezhessenek.

Folytonos hőségben dolgozó jármosokra üdítő és hűsítő hatással bir a zöld takarmány-törökbuza; ezt tehát ne vonjuk meg tőlük.

Az itató vályuk tisztántartása szigorú ellenőrzést igényel.

Szopós csikók, midőn anyjukkal a déli melegben hűvös istállóra huzódnak, zabra szoktatatnak.

A juhászoknak leginkább restségen alapuló előitélete, hogy a birkáknak nem kell friss víz, leküzdendő. Vizenyős buja fűnövést eredményező láposok megmetélezik a juhot, ily helyek tehát kerülendők.

Folyó, patak vagy álló víz hiányában a sertések számára feresztő gödrök hányatnak. A malacznáj zsákból élelmeztetik. A kanok számára külön járást jelelünk ki.

Gulya, ménes, bivalok, ha lehetséges, a déli hőségben vízbe állítatnak.

A házi szárnyasok elegendő friss vízzel látatnak el, vályujukba néhány rozdsás vas szeget teszünk.

Szőlő. Másodszor kapálunk, hogy a szőlővirágzás gyomot és gatzet találjon. A virágzás alatt minden munka szüneteljen, ennek lefolyta után, midőn már a szőlő szeme kifejlődött és szilárdan áll, kezdetik a honaljazás, a kacsózás és ezt követi a felkötés. A honaljakat, ha már megfásultak volna, nem kell tőből kitörni, hogy a tövében készülő szem sérülést ne szenvedjen, hanem ezt is, mint a kacsokat, fél ujnaira levágni; a mult havi válogatás óta kinőtt uj és meddő hajtásokat teljesen eltávolítjuk. Kötözésre legjobb a fonnyasztott káka és újabban az ugynevezett „Raffia“ növény, mely bámulatos szijjasságával minden kötöző anyagot felülmul, csak az kár, hogy még nagyon drága.

Pincze. A pincze ablakokat meleg időben zárva tartjuk és csak hűvösebb éjjeleken szellőztetünk, a hordókat feltöltögetjük és tisztára keffeltetjük.

Gyümölcsös. Az oltványok és nagy fáknál előforduló fattyu hajtásokat gondosan el kell távolítani. Cseresznyo és megyet, melyek •

hónapban érnek, a kártékony madaraktól védeni kell. A lehullott rosz gyümölcsöket szorgalmasan össze gyűjteni kell és megsemmisíteni, hogy az abban található ártalmas rovar (anthonomus) szaporodását megakadályozzuk. Az átoltott gyümölcsfák oltásai a kötelektől megszabadítandók. A hajtószemre való szemzés még e hónapban folytatható. Az olyan növesű fák, melyeknek törzsei nagyon megfásodtak, a kéreg az éjszakai oldalon felhasítandó, hogy ez által a nedvkeringésnek szabad útja legyen.

Faiskola. A későn fejlődött nemes hajtások csapra költetnek. Azon nemes erős hajtásoknál, a melyeken mellékajtások fejlődnek, a mellék hajtások visszametszetnek és csak a főhajtások hagyatnak meg. A tavaszi oltványok, ha még nincsenek kibontva, a kötelekből kibontandók. A faiskolát gyomlálni, kapálni és az oltványokról a fattyu hajtást lemetszeni kell. A kikelt és a tavaszkor kiültetett vadonczok földje tisztán tartandó és száraz időjárás alkalmával megöntözendő. Azon ágyásokat, melyek maggal vannak bevetve és melyeknek a jövő évben való kikelése remélhető, nagy kiméttel kell gyomláltatni, de öntöztetni nem szükséges. Cseresznye, meggy és kajszinbarack-magvak gyűjtendő, melyeket legjobb mindjárt elvetni, mert ha sokáig a levegőn állanak kiszáradnak és nehezen kelnek ki.

Konyhakert. Az őszön sorbá vetett gyökeres növények megkapálandók és a gyomtól tisztán tartandók. A kiültetett káposzta rászárok megkapálandók és a szükséghez képest esős időben trágyalével megöntözendők. A korán vetett borsók és a magnak meghagyottak leszedendők. Törpe borsó fajokat újólag vethetünk. A paszulyt, ha azt a vetés előtt nem tettük meg, meg kell karóztatni. Törpe paszulyt újólag vethetünk. Az ugorka és dinnye hajtásait vissza kell csipkedni; ha bő termés van minden gyümölcs felett két levélre kell vissza vágni és a gyümölcsöt (terméseket) deszkára kell helyezni. A besavanyítani való ugorka most vetendő. A foghagyma szárait le kell tiporni, hogy magba ne menjen. Nyári retek, endivia, fodros káposzta vetendő. A káposztafélék a szükséghez képest megöntözendők, elvünk legyen erősen, de ritkán öntözni. Az eprek indái folytonosan eltávolítandók, kivéve az olyan fajták indáit, a melyeket szaporítani akarunk. A spárga metszés csak e hó közepéig tart, az ültetvény tisztán és puhán tartandó. A magnak kiültetett növények karókhöz kötendők, a káposzta és retekmagvak a madaraktól óvandók, hogy azokban kárt ne tegyenek. Az utak a gyomtól tisztán tartandók. A melegágyakról az ablakok, ha szép időjárás van, leveendő. Paszuly, borsó, ugorka szedése folytonosan tart. A paradicsom karóztatik és felkötetik. A rászáktól felszabadult melegágyakat fel kell ásatni és azokat ugorka, paprika és paradicsommal bevetni.

Diszkert. Azon virágágyak, melyek tavaszi virágokkal voltak beültetve, felásandók, a gumók és virághagymák kiszedendők és árnyékos szeles helyre elrakandók. A szőnyeg (Teppich) növények Fuksziák, Lantanak, Heliotropium stb. rendeltetési helyeikre elültetendők. Georgina és egyáltalában minden magasabb növesű és könnyen törő növény megkarózkodó és felkötendő. A virágágyások, gyeppek, fák és cserjék száraz időben szorgalmasan megöntözendők. A gyeppek, ha kellően megnöttek, lekaszálandók, az utak szélein a gyep élesen levágandó. A rózsák szemzése hajtó szemre megkezdetik. A hidegházi növények átültetendők és a cserépek felig nedves porondba beültetendők. Azon virágmagvak, melyek érni kezdenek, leszedtetnek; a magtenyésztésre a legszebb példányok ki választatnak. A szegfű homlitásnak most van az ideje.

Méhészet. Az erdélyi országrészben tulajdonképpen június a rajzási hónap és csak kivételesen történik ez majus második felében. Kasaink, kaptáraink kívülől csinosan lesikárolva, légmentesítve, belül pedig, szalmával kifüstölve, készen várják az új lakókat. A rajzáshoz való minden készletünk és eszközünk

teljes rendben legyen. Reggeli 8—9 órától délutáni 3—4 óráig jól vigyázzunk, mert ezen idő alatt szokott jönni a raj. Az idejében elkészített kasokat a raj kiindulásakor még egyszer kifüstöljük, nehogy abban pók, pókháló vagy valami más alkalmatlan és káros p. o. léppille, tojás vagy báb visszamaradjon és még tisztára ki is töröljük és mikor a kas kihült, friss édes tejjel, vagy sós vízzel — ámbár tapasztalás szerint a tej legjobb — belsejét befecskendezzük és azután a rajt befogjuk. A rajzott kasokat szigorú evidentiában tartjuk, hogy azután 7—9 napra a másod rajokat is bizton várhassuk. Ha az idő alkalmas — kellő meleg, közben közben esővel — nem is marad a raj tovább benne. Harmad-negyed rajokat egyesíteniünk kell, vagy visszaadnunk az anyakához, összeszállott rajokat ne osszunk szét. A Dzierzon-Berlepsch új kaptárokat e hóban népesítsük be rajokkal. A mely kasok előtt szakálalakban több napon át hever a raj, az valamely üres kaptárba átdobolandó. Gyenge kasainkat úgy déltájt néhány percze nagyon népesekkel való megcserélés által népesítjük meg.

Erdészet. Fő használat. A múlt havi teendőknél kívül a leszállított faanyagok átadása képezi az erdész feladatát és ott, hol hasított áruk készítettnek, ezeknek elkészítése szorgalmazandó. A mellékhasználat a faszedésre, legeltetésre és cserkéreg készítésére terjed ki. Erdőmivelés. A magas hegyeken az értékek befejezendők. Az erdővédelem a legeltetés ellenőrzésére, a vesszőlopás meggátolására és az erdő szélek gyakori bejárására terjed ki, ott hol a szürovar pusztításaitól lehet tartani, a szükséges óvintézkedések megteendőek és feuntartandók. A vadászat az őzbakra szorítkozik.

Mit tegyünk már most?

Az időjárás az erdélyi gazdák állapotát rendkívül súlyos-sá és aggályossá tette. Az eső múlt évi december 2-ka óta, időnkénti rövid szüneteléssel mind hullott és aprilhó 8-ka óta (máj. 27-ig) folytonossá vált, a miből többféle hátrány származott a mezei gazdaságra nézve.

A föld vízzel teljesen saturálva lett és a lehullott esővízből többet magába nem vehetvén, a hegyoldalokról lefutva a völgyekbe, vízáradásokat okozott, a réteket és téres szántókat elöntötte és iszapolta és azoknak ez évi termését igen sok helyt nagyon is kétesse tette. A vízfolyások ez oldalak szántóföldjeinek oldható alkatrészeit, melyek növénytápszerek lettek volna, kimosták, magokkal elvitték, a szántóföldeknek eképpen elveszett alkatrészei jó részt elegendők lettek volna legalább egy pár jó termés eszközlésére. A sok eső a földet nem csak, hogy megsoványította, hanem azt perje (tarack) és más gyom termésére indította, összevervén rosz szántóvá tette, hogy a megsoványult földnek a mívelési költségeit és nehézségeit nevelje, vagyis a kevesebb termést nagyobb bajjal tegye megszereshetővé.

Az oldalos helyek birtokosainak az nem nyújt vigasztalást, hogy a völgyek birtokosai a lerakodott iszapban a hegyek veszteségeit felfogják; sőt e nyereséget, az iszapot, jó részt a völgyek birtokosai is örömet nélkülöznék, mivel másfelől a vízáradások a völgyekben az eliszapolt rétek termésében, elszakított és elsepert gátokban, hidakban stb. több millióra menő értéket semmisítettek meg.

A sok eső miatt roppant munkaerő veszett el, oseléd és igás állat csak fogyasztott és hevert, mégis a nagy sárban való

kénytelen mozgás által inkább megromlott, mintha jó időben rendes munkát végzett volna. A juh a sok eső és sár miatt meggyengült, sőt a nyirkos legelő miatt még a sárviztől, vagy elnyájkasodástól is féltetni lehet; a méhek a kirepülésben gátolva lévén, a veszedelem szélén állanak.

És mindezekon kívül még mennyi az időjárás miatti baj? azt csak az érzi, a ki gazdaságból kell, hogy éljen. A gazda gazán a jelenben veti meg a jövőnek az ágát; a jelenben dolgozik, hogy a jövőben táplálkozhassék és ha ezt nem tudja tenni, a jövőt sötét színben látja maga előtt.

Az időjárás minden ember kedélyébe letükrözi magát; a borus idő mindenkit, még a fedél alatt dolgozó iparost vagy a járni-kelni szerető magányzót is komorrá teszi, hát még a mezei gazdát, a kinek fennállhatását az időjárás oly nagyon feltételezi! A tartós esők az erdélyi gazdák előtt mindig rosz hirben állottak; szájról-szájra menő traditio, melyet tapasztalás teremtett, tartja azt, hogy Erdélyben a sok eső okoz rosz terméseket, a szárazság soha; annyi tény, hogy e század elején 1814. 1815 és 1816-ban a rosz terméseket és az ezek folytán bekövetkezett éhséget a sok eső okozta. Ezeknek tudatában lévén az erdélyi gazdák, nem esoda, hogy a jelen tartós esők Erdély gazdaközönségét, sőt egész lakosságát aggodalomba és leverő félelembé ejtette; a mi a gabona árak rohamos felszökésében nyilatkozott.

Erdélyben ma buza és rozs eladó úgy szólva nincsen. Törökbuzából vannak még készletek. De mivel ma az országban még koránt sincs a vetni szokott törökbuzának fele elvetve, holott más években ilyenkor a tavaszi vetés már rég el volt végezve: ez az emberekre leverőleg, a törökbuza árára nézve pedig felverőleg hatott. Most a kolozsvári piacon a törökbuza nagy vékája (30 liter) 2 frt 10—20 kron kél.

Pedig még nincs miért reménytelenségbe esni! Ugy látzik már az idő is más ábrázatot váltott; derülni kezd és ezzel a megszakadt és hét hétig szünetelt mezei munka ismét megmozdulhat. Még a törökbuza vetés sem késett egészen el, sőt jó ős mellett az ezutáni vetés még jó termést is adhat, mert a föld nyirkos és meleg, a mag hamar kikél és gyorsan fog fejlődni. Azonban jó lesz a törökbuza magot megválasztani. A nagy csöjű, nagy kerek magu és vastag csutkájú törökbuza késő érése miatt, nálunk alig számíthat megérésre; a hosszú szeges szemű, vékony csutkájú, néhol moldovai, másutt muskotály törökbuza még június első napjaiban is vethető a föld mostani állapotja mellett. (Ilyet Kolozsvárt B. Bánfi Danielnél kaphatni, sőt e vidéken másutt is.) A kis csöjű, hosszú, szegletes és vereses szemű kis olasz törökbuzá (pignoletto) még biztosabban lehet vetni korai érése miatt (ilyen kapható Gr. Béli Ferencz urnál Báldon és tán másutt is).

A haricska (hajdina) Háromszék és Csíkszék kedvelt terméke, igen jól felhasználható az elkészett, magasan fekvő vidékek és földek bevetésére. Háromszéken június közepe táján szokták vetni; az esős időt szereti. Vetése úgy történik, mint más gabonáé. Puliszkája eléggé ismeretes Erdélyben, lisztjét néha más liszttel elegyítve, kenyérnek is használják, habár a kenyeret barnává és soványnyá teszi. Szalmáját a juh, darált magvát a sertés és majorság kedveli.

A köles szintén vethető június közepéig; a tereken az eliszapolt földekben kiválólag jól találná magát. Háromszéken és Csíkszékben egyik főtápszer a héjalt köles kása. E nélkül cselédet és napszámot a háromszékiek táplálni se tudnának. Az aratók reggeli ebédjét a turóval egybekevert köles kása képezi. Kölest is, haricskát is magnak Háromszéken lehetne kapni.

Paszulyt, borsót és bükkönyt is lehet még vetni. Mindenik ismeretes hasznos növény. A borsót rendszeren jól szokták fizetni a piacokon, kivált háborus időkben, midőn a katonák élelmezése végett hurka-töltésre is használják; különben is rendes és igen tápláló tápszer, főképen pedig mikor ára olcsó, forró vízzel leöntve a legjobb sertés hizlaló eledel, semmi oly rövid időn nem vastagítja meg a szalonnát, mint a forrázott borsó. A bükkönyt Háromszéken gabnadrágaság eseteiben kenyérnek is használják más liszttel elegyítve; kenyere egy kissé kesernyés, de tápláló.

A burgonyának legtöbb neme még ültethető, de a közelebbi időben terjedni kezdett amerikai rózsaburgonya a siker legjobb reményével. A burgonya sok oldalú használhatóságánál fogva nem csak ez évben, hanem mindenha kellő figyelmet érdemel.

Végül a jelen évi rosz időjárás kézzel foghatóvá tette azt, mily előnyös lenne, ha gazdáink oda jutnának, hogy négy vagy hat marha helyett kettővel szánthatnának. Ez esetben a szántás-vetés munkája félannyi idő alatt lenne végezhető, mint jelenleg. Ekkor a vetés rövid idő alatt és a maga idejében lenne végezhető, a mi roppant haszonnal járna, nem csak a költségek kiméltése, hanem a termékek szaporítása tekintetében is. Még az idei kedvezőtlen időjárás mellett is a kellő igaerővel bíró jó gazdák vetéseiket csaknem elbirták végezni.

Berde Áron.

A szénakészítés némely módjáról.

A folytonos esőzések, melyek tavasz óta gátolják munkáink rendes végzését, a szénakészítés munkáját is megnehezíteni ígérkeznek. Takarmány és szénatermés tekintetében ugyan épen az ily nedves időjárással szép eredményt lehet várnunk és ezt már részben látjuk is, a mennyiben réteink füve igen szépen áll; de esős időjárásunk igen megnehezítheti szénatermésünk betakarítását és a legszebb rendekből is alig nyerünk jó szénát, ha a levágott füvet az esők kilugozzák és a teljes megszáradást nem engedvén meg, penészes vagy épen rothadt szénát kell behordanunk.

Nem lesz talán felesleges, ha ily időjárási viszonyok között megemlékezünk a széna készítés oly módjairól, melyekkel a kedvezőtlen időjárás mellett is és a rendek szárításának vontatott, néha igen elcsüggesztő munkája nélkül sikerül a szénatermést jóságban és részben mennyiségben is biztosítani. Ezen érintendő módokra a szükség némely vidékeket igen korán megtanított már, a mely vidékeknek t. i. rendes időjárása is oly nedves szokott lenni, mint a minő volt eddig a miénk az idén. Így például Swejzban, továbbá Németalföldön, Frieslandban és a legtöbb esőt felmutató Salzburg vidékén, a szénarendek rendes megszáradását hiába várnák a gazdák. Oly módjához folya-

modnak tehát a szénakészítésnek, melynél a lekaszált füvet vagy még zöldjében, vagy csak hervadt-száraz állapotban rakják össze. Ilyen mód az u. n. barnaszéna készítési eljárás, melyhez igen hasonlít a Klappmeyerféle szénakészítési eljárás, ezek mellett egy sorban lehet megemlíteni a savanyuszéna készítési módot is, jóllehet ezt inkább csak ősszel szokták gyakorolni, midőn az idő már nem elég meleg arra, hogy a rendeket megszárihassa és oly takarmányfélékkel, melyeknek nedvtartalma olyan nagy, hogy azok természetes kiszáradására várni nem lehet és a szárítás műtéte sok dolgot ad, de az alatt a takarmány tömeg az elomlásnak mégis ki van téve, minők pl. a répa levél, zölden levágott takarmány törökbuza és más nagy nedvtartalmu takarmányfélék.

A barnaszéna készítés módja abban áll, hogy a levágott rendeknek a teljes kiszáradását nem várják be, hanem midőn a fű már félig száradt, mondhatnók hervadt-száraz, boglyákba vagy kazalokba gyűjtik egybe és itt aztán azt lehetőleg egyformán erősen összenyomják, letaposák. A tömegben erre erős erjedési melegség keletkezik, mely a boglya vagy kazal nagyságához képest huzamosan eltart. Sikerülten tett összerakás után az így kiejert széna összeálló darabokat képez, színe megbarnul, — innét van neve is — és kellemes savanykás ízt vesz fel, melytől az állatok, ha kezdetben kissé idegenkednek is, mégis csak hamar hozzá szoknak. A barnaszéna táplálóbnnak is találtatott, mint a közönséges módon szárított széna, de sulyában veszteséget szenved, melyet 20—25%-ra becsülnek. A barnaszéna sikerüléséhez két feltétel szükséges u. m. hogy a fünek szárazsági fokát jól találjuk el és hogy a letaposás mentől erősebb, tömöttebb legyen. Ha a fű igen nyersen, nedvesen jó a kezelés alá, akkor a nyílt oldalú boglyákban könnyen elrothad, a már törekenységig száraz fűből pedig rendes barnaszénát nem lehet várni, mert igen könnyen penészt fog. A hiányos vagy gyenge letaposás pedig általában elrontja az összehalmozott tömegeket, mert a rendes erjedés helyett csak egyenlőtlen felmelegedés, majd penészedés támad és a takarmány értéktelenné válik. Ha az erjedésnél a kellemes savanykás szag helyett pörkölt szagot éreznünk, akkor már előre a balsikerre következtethetünk.

A barnaszéna készítés módja, bár egyszerű fogásokból áll, mégis sok gyakorlat kell ahoz, hogy a fünek szárazsági fokát, meg az összenyomás mértékét kellően eltalálni lehessen. Azért a ki ezt gyakorolni kívánná, okvetlen szükséges, hogy előbb kissébb mértékekben próbákat tegyen és csak ha ezek sikerültek, menjen át a nagybani barnaszéna készítésre.

A Klappmeyer-féle szénakészítési eljárás abban különbözik az előbbi módtól, hogy nem várják be az összerakott takarmány teljes áterjedését, hanem midőn az erősen felmelegedett, gyorsan széthányják, megforgatják. A füvet itt is hervadt-száraz állapotban rakják össze, akár künn a mezőn, akár hazaszállítva nagyobb boglyákba és telhetőleg keményen összenyomják. A széthányás ideje és a felmelegedés kellő foká akkor érkezett el, midőn a kazal vagy boglya belsejéből kihuzott fűszálak szára már barna és meg van lágyulva. A szét-

hányt tömeg igen hamar kiszárad; különösen ha a széthányás napján szél is jár. Ezen eljáráshoz is a kellő gyakorlat kívántatik meg és a fű szárazsági fokának eltalálásán és az összenyomás kellő mértékének megadásán kívül a sikerhez nélkülözhetlen még a felmelegedés kellő fokának megítélése is, midőn t. i. a széthányás ideje elérkezik.

Az itt vázolt szénakészítési eljárásokhoz, mint fentebb is említettük, nagyon hasonló a savanyuszéna készítés módja, miről azonban csak később lesz alkalmasabb szólani, minthogy a besavanyítást inkább csak oly takarmányfélékkel szokás gyakorolni, melyeket ősszel nyerünk. Ilyenek a répa levél és későre maradt egyéb zöld takarmányfélék, melyek közül a takarmány törökbuza emelendő ki, minthogy ennek besavanyításával, télire különösen a szarvasmarhának jó tápanyagot lehet biztosítani, a mint ezt már hazánkban nagyobb, előhaldottabb gazdaságokban régóta gyakorolják is, a francia gazdák pedig különösen a legutóbbi években nagy terjedelemben felkapták és igen helyes eljárással és berendezéssel fogatosítják.

V. S.

A tanító egyletek gyűlése.

A Néptanítók lapja f. évi 8-ik számában tizenkét tanító gyűlés hivatik össze, mindenütt a tanácskozási tárgyak kijelölésével, a nélkül azonban, hogy a tizenkét gyűlés közül csak egyikében is kifejeletten a községi faiskolák ügye.

Hová jutottunk a teoriák világában!

Svájcban — Németországban, ha egy igénytelen néptanítót felkeresünk házi körében, ott találjuk őt munkatüres idejében méhesével elfoglalva — vagy fáival — növényei, virágai között tanuló gyermekei társaságában, — öröm az ily felvilágosodott emberrel társalogni, kinek minden kifejezéséből el lehet lesni a gyakorlati cél felé törekvést, miszerint az elméleti oktatás utján előkészíteni törekszik csak gyermekeit, hogy a gyakorlati földmivelés és ipar pályáján hasznos polgárokká képeztesse. A tanteremből ő a kertbe — méhesbe vezeti gyermekeit, — onnan pedig a gyakorlati életbe.

Mi annyira szeretjük utánozni a külföldet, hogy saját viszonyaink felett merőben szemet hunyni szeretünk; miért nem követték a külföldön utazó tanfériak a külföld néptanítóit tovább a tanteremnél? hogy látták — hogy eltanulták volna tőlük — ha már saját hazai állapotaink felett szemet hunyni szeretnek, hogy a tanterekben előadott elmélet, a tankert gyakorlatában találja befejezését.

Ha már önállón nem tudunk gondolkozni — tenni, egészítsük ki az utazást minden kellékeiben; — ha megtagadva minden önálló gondolkozást, vak majmolói vagyunk a külföldnek; utánozzuk őket a polgári élet gyakorlati munka terén is, jóllehet megérthetnénk azt majmolás nélkül is, hogy a népiskolák növendékeinek legnagyobb része a földmivelési pályán fogja keresni kenyerét és elég nyomoruságosan, a sok oldalú elméleti tanítás után; mert földmivelőink még az ásót és kapát sem tudják kezelni az iparos gazdaság feltételének megfelelőleg.

Nem lehetne-e tehát az ilyen tanítói gyűléseken a parádés értekezések mellett gyakorlati foglalkozásokat találni a fa-

nemesítés — ültetés — nyesés — és egyéb faiskolai eljárásokban, hogy a kevésbé képezett néptanítók a jártasabbak által betanítottatnának? Ez nem kerülne az államnak egy garassába sem és a néptanítók ezen szakban gyakorlatilag kiképezetnének a kölcsönös oktatás útján.

Higgyék el, hogy a mai napság elharapódzott egyoldalú theorizálás, — meg fogja magát boszulni az élet gyakorlatában.

Kérjük ez ügyre első sorban a néptanító — azután a községi faiskolák járási felügyelő- és különösen a tanfelügyelő urak beható figyelmét.

* * *

E talpra esett cikkkecskét Lukácsy Sándor bátyánk „Népkertész”-éből vettük át, de bátrak vagyunk a címzésekhez még egyet csatolni: ajánljuk annak tartalmát a tanító képezdék t. igazgatóinak teljes figyelmébe! Reájuk van bízva a tanítói nemzedék felnevelése, nagy részt tőlük függ megvalósítani azon örök igazságot: non scholae, sed vitae discimus! Higgyék el, hogy sokkal többet ér az, ha a tanító, mint ők gunyosan mondják „para szit” (azaz a gazdaság, kertészet és méhészet tanait, kézfogásait ismerni és becsülni tanulja) mintha pusztán paedagogus, csupa „ur” és — koplal!!!

Az ugarolás.

Hogy szántóföldjeink nem adnak oly terméseket, a mint kívánánk, sőt néha a rájuk fordított költséget sem fedezik, igen gyakran csakis a talaj okszerűtlen és hanyag megmunkálásának tulajdonítható.

A növények, a mint tudjuk, tápanyagaiknak nagyobb részét a talajból veszik. Ezen tápanyagoknak a növények általi felvétele vagyis ezen tápanyagok kihasználása egyenes arányban áll a talaj okszerű megmunkálásával. Erősebb trágyázás nem pótolja a talaj rossz megmunkálását; sőt inkább azt lehet mondani, hogy a jól és okszerűleg megmunkált szántóföld trágyázás nélkül is, — ha tudniillik csak némi régi erővel bír, — jobb terméseket adhat, mint a trágyázott, de rosszul mivelt föld.

Ismeretes előttünk az is, hogy a növények tápanyagaikat csakis oldott állapotban képesek felvenni s miután pedig a talaj megmunkálása vagy szántása különösen az ásványi anyagok felbomlására és feloldására nagy befolyással van: magától érthető, hogy az okszerű szántásra figyelmünket fordítani főfeladatunk legyen.

A szántásra nézve következő szabályok állíthatók fel:

1. Ha a talaj vizes, szántani nem szabad.
2. Ha a talaj nem vizes, mielőbb szántunk.
3. Az első szántásnál széles barázdát fogni nem szabad.
4. Ha trágyát nem szántunk alá, ha a talaj nem igen tarackos vagy gypes, oly mélyen szántunk, a mint ezt a föld minősége, trágyás állapota s eddigi miveltése kívánja, a barázdák legfeljebb egy harmaddal legyen szélesebb a mélységénél.

A jövő termésre a talajnak első megérlelése van nagy befolyással, ez az ugarlás után szokott bekövetkezni; az ugarlás tehát alapját veti meg a föld elkészítésének. Mentől tökéletesebb volt az ugar szántása, annál biztosabb a jó termés is. Az ugarlásnál elkövetett hibák a későbbi szántások által csak

igen ritkán hozhatók helyre; sőt néha több esztendőök termései-re is befolyanak.

Az ugarlásnak idejét meghatározni nem lehet, általános szabályul felállítható, hogy az ugarlás minél távolabb essék a vetéstől. Ha azt akarjuk, hogy a talaj mentől előbb megérleljék, azt nedves állapotban nem szabad szántanunk, ha nedves a talaj, a barázdák szét nem omlanak, az állatok lábaikkal a barázdák fenekét összenyomják; ha az idő derült, a nap sugarai és a szél által kökeménnyé válik; ha az idő esős, az ilyen talaj egészen felázik és így ha csak igen kedvező idő nem áll be, az ilyen szántóföldnek jó elboronálása sem várható.

Trágyázott föld ugarlásánál ügyelnünk kell, hogy a trágya sem nagyon mélyen ne kerüljön a föld alá, sem pedig a szántás felett sok ne maradjon, mert ha mélyen kerül a talajba, nem férhetven hozzá sem lég, sem meleg, rothadása tökéletlen lesz, a trágya csak megszenesedik s a talajban szabad savak fejlődnek, ezek pedig a növényeknek nem hasznára, de kárára vannak. Czélszerű a leszántott trágyaföldeket meghengerezni, hogy a föld a trágyához nyomódjék és ez gyorsabb rothadásnak induljon.

Kosarazás.

Kosarazás alatt azon trágyázási mivelet értetik, midőn az állatok belürüléke nem gyűjtetik össze, hanem közvetlenül egy meghatározott területre hull; tehát alom hozzá adása nélkül, hogy a belürülékből előbb ugynevezett istálló trágya képződne, fordítatik a talaj javítására.

Ennek elérésére a nappali pihenési órákban és éjjel az állatok könnyen felszedhető és újra minden nehézség nélkül fellállítható rekesztékbe záratnak, hogy ottlétük alatt az elhullatott bélsár és vizelet közvetlenül a talaj felszínére essék.

E czélra legalkalmasabbak a juhok.

Kényelmes fekhelyül számítatik egy juhra 2—2.5□ meter, ha kisebb a terület, akkor szoronganak és lefeküdni alig képesek.

A gazda tetszés szerint kosaraztathat vagyis belátásától függ, mily nagy trágyázást adjon földjének, azonban fent érintett terület elegendőképpen trágyáztatik, ha az állatok 2 legfeljebb 3 nap ugyanegy rekesztékben hevernek.

Legczélszerűbb nem a pásztorra bízni a rekeszték továbbbitásának idejét, hanem mindenkor meghatározott időben a rekesztő rácsokat felszedetni és pedig megbizható egyén jelenlétében.

Ennek elmulasztásával, minthogy a rekeszték felszedése, leállítás munkát okoz — kísértetbe jó a pásztor és elhanyagolja teendőjét.

Rendesen fekete ugarok szoktak kosaraztatás által javítani, a mi nagyon lehetséges, mert a juhok nálunk tavasztól őszig fejetvén, állandóan szabad ég alatt tartózkodnak. Helytelen a juhászok azon eljárása, hogy a fejő helyet tavasztól őszig nem igen hajlandók változtatni és így az elhullatott nagy mennyiségű trágya egész nyáron át egy rekeszték területét javítja.

Télen midőn a juhok szabad álláson esznek és hevernek, a juhásznak bármily komoly arczal előadott ellenvetése daczán

ra változtassuk a nyug- és etető helyet. Ha távol esnék a szántóföld, talán lehetséges kaszálón, legelőn, étetni és hevertetni.

Meghevert, tehát juhok által megtrágyázott kaszáló, kétszer annyi szénát fog adni, mint ugyanakkora trágyázatlan terület.

Ha tekintetbe vesszük, mily nagy területeket lehetne évenként kosaraztatással javítani s ez által a gabona és széna termést fokozni; nagyon kívánatos, hogy minden birtokos kinek viszonyai engedik, a kosaraztatás alkalmazását el ne mulassza. Megdöbbentő azonban azon közöny, mely e tekintetben egyesek és községek részéről észlelhető.

Nem vélek tévedni, midőn azt állítom, hogy a juhok bélürülékének kosaraztatás általi felhasználása, előmozdítaná a közvagyonosodást.

Ébner Sándor.

A mételykórnak egy gyógszere.

Az „Erdélyi Gazda” folyó évi 16-ik számában Dr. Mina János ur által a mételykór leírását tárgyaló cikkéhez észleltem eseteiből egy párt felemlíteni a gazda közönségre nézve nem lesz érdektelen. Az 1870--71-dik években a rendkívüli esőzések következtében Ujegyház környékén Nagy-Szeben mellett a mételykór annyira pusztított, hogy nemcsak juhok és kecskék, hanem a nagy szarvasmarhák és lovak is százanként hullottak. Szerény magam is a fennirt helység közelében lakván, három darab szarvasmarhám szenvedett az irt betegségben, köztük egy fejős bivalom naponta még egy fél liter tejet sem adott. Miután annyira sorvadott, hogy felkelni alig birt, az általam már több évek óta használt métely elleni szert beadtam, mire már a harmadik napon javulás állott be és a betegség minden jele rövid időn egészen eltűnt. Ezen egyszerű orvosser áll tiszta mustárliszt és seprópálinkából. Egy nagy szarvasmarha kap egy evő kanál port fél deciliter pálinkában, a mi két reggel ismétlődő. Utánna tíz-tizen négy napig a már ismeretes korneuburgi porból naponta két adagot, egy juhok vagy kecskének egy kávés kanálnyi port és egy kis pohár pálinkát szintén kétszer. Szükséges tudni a mételykór ismertető jeleit is. A szenvedő állat észrevehetőleg fogy és étvágya is csökken, némelyeknél az álla alatt vizenyős daganat is mutatkozik, ugy a nagy mint a kisebb állatokon; szemei homályosak, ganéjlása nyálkával vegyült, mely miatt a farktövön vastag rakodás lesz, a kór vége felé hig ganéjlás a végbélből messze lökődik zöldes színűvé változva, az állat minden erejét elvesztve, feküdni kénytelen, mire még 8—10 napra elvész. Hogy a fennirt szer, mig a hig ganéjlás egészen be nem állott, sikerrel használható, biztosan merem állítani és több darab szarvasmarhán tett kísérletem után, titokban tartani bűnnek vélem. *)

Szabó János, gazdatiszt.

*) Miután a mételykór csak úgy gyógyítható, ha a mételyféreg elpusztul, valjon miként semmisíthető meg az epejáratban tartozkodó féreg a gyomorba jutott seprópálinkás mustárliszt által???

Szerk.

Vasárnapi kiállítás.

Nagy-Váradon a biharmegyei gazdasági egylet kiállítási csarnokában a vasárnapi kiállítások folyó 1877. évi június hó 10-én kezdetüket veszik.

Célja e kiállításoknak a hazai kertészet, gazdaszat és bármely hasznos termelés köréből, ugyszinte az ipar s művészet teréről összehozni, ismertetni s tanulmány tárgyává tenni az időnként, hétről-hétre előállíthatott szebb, nemesebb terméket s kiválóbb becsü műveket, mellesleg azon szempontból is, hogy a párisi kiállításra küldeni érdemesebb tárgyak itt közszemlén előzetesen megbírálva, kiállítóik érdemleges buzdítást és elismerést nyerjenek.

Ehez képest, kik a kerti műipart feltűntető virágokat, vagy konyhakerti szép fejlődésű zöldséget, korai burgonyát stb., boggyó s más korai érett gyümölcsöt, vagy a multról fenntarthatott téli gyümölcsöt, ugyszinte méz, selyem s bármely beceseb gazdasági terméket, ugy nyers, mint feldolgozott állapotban, különféle jó borokat, ipar, kereskedelmi s művészi tárgyakat előállíthatnak; felkéretnek azok jövő június 10-ig — és azután is hét végein — a vasárnapi kiállításokba eljuttatni.

A kiállító jogosult kiállítványát elárusítani, vagy más-ként rendelkezése alatt tartani.

A kiállítás reggeli 9 órától nap esti 6 óráig folyvást látogatható 10 kr. belépti díj mellett.

Gálbory Sámuel, **Gobóczy Károly,**
gazd. egyleti másod alelnök. titkár.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet 1877-ik évi június hó 4-én d. e. 10 órakor igazgató választmányi ülést tart az egyleti irodában, (belközéputeza 13. sz. Gróf Mikó Imre háza), melyre a t. tagok ezennek tiszteletteljesen meghívotnak.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Rodna, 1877. május 20-án.

Ápril közepétől fogva majdnem szüntelen esők üldözik e vidék gazdáit, a szántás törökbuza és egyéb tavaszi gabonaneműek alá e körülmények között csak rendkívüli erőmefeszítéssel vala eszközölhető, de nagyrészt mai napig is elmaradt, hol más években ezen munka ez időtáiban tökéletesen bevégezve volt. A sok eső daczára a fűnövés sem halad, mert az esők hidegek és a nap jótékony hatása eddig hiányzott. A gyümölcsfák most is virágzásban állanak, de ha az idő nem veszen kedvező fordulót, ez irányban táplált jó reményeink is meghiusítottak. A méhészeti telepek főleg szenvedtek ezen időjárás által és a hol póteledelel nem nyújtott, ott ez évben öröme nincs kilátás. A marha szaporodás kielégítő eredményű. A háborus hírek a marha árának felemelésére befolyással voltak, jelenleg ökrök 70 frittől 130 frittig, tehének 36 frittől 70 frittig, juhok 5 frittől 7 frittig, kecskék 4 frittől 6 frittig kelnek el darabonként.

Mialovich Győző.

Toroczkó, 1877. május 21-én.

A folytonos esőzés gátolja a tavaszi vetést, de a közbe-közbe elő állott tiszta időben annyira vittük a tavaszi szántást és vetést, hogy vetéseink $\frac{2}{3}$ -ával készen vagyunk, a többivel nem tudom mi lesz, mert a föld a csömörig van telve vízzel. Őszi vetéseink még eddig nem a legrosszabbul állnak. Május 17-én oly roppant zápor volt

jéggel, hogy utainkat mind járhatlanná tette és még más nap is fehérrek voltak a jégtől a vetések, de a sok eső miatt nem voltak szárba indulva s így a zápor nem sok kárt tett bennök; a rozs leginkább szenvedett. A gyümölcsnek mintegy fele része lehullott.

Zsakó János.

Kézdi-Vásárhelyt, 1877. május 26-án.

Időjárásunk rendkívüli, május 17 óta majdnem szakadatlanul esik, e mellett az idő hideg és szeles, ugyannyira, hogy havazástól tarthatunk. Lapályosabb rétejeink viz alatt állanak, őszi vetéseink többnyire megdültek. A tavaszi munkák félben szakadva, a gabonaárak folyton emelkedőben. Ha még sokáig így tart, silány aratásnak nézünk elébe.

Erdélyi Károly.

Egerpatak, 1877. májushó 26-án.

Az időjárás általában véve esősjellegű, folyó hó 17-től fogva — habár szakadozva — tartós esőzés van; folyók és patakok kiöntöttek és úgy a szénarétekben, mint a szántókban sok kárt tettek. A folyók és patakok mentén a szénatermés tönkre van téve, a szántók részben vetetlen maradtak és a mi elmaggatott is, a tartós vizállás miatt valószínűleg el fog pusztulni. Őszi vetések: a buzák még eddig a sok esőt jól állották, elég szépek, a rozsok nagyrésztben gyengék, kálászukat kihányták. Tavaszi vetések jól indultak s nevezetesen a korán ejtett zabvetések szépek.

Márk István.

Gyergyó, 1877. május 28-án.

Az őszieknek majdnem $\frac{2}{3}$ részét kellett volna e tavaszon újból vetni, de a gyakori esőzések nem engedték. A tavaszi vetéssel a gazdáknak tulnyomó száma még nincs készen, a szárazabb természetű helyeken még most is folyik az árpa vetése. A Maros és hegyi patakok kiöntéseik által nagy károkat okoztak. A gabna árak gyorsan emelkednek. A napokban több moldovai izraelita nagy mennyiségű tengerit szállítottatott a tölgyesi szorosig, a hol az utak és hidak rosasága miatt vesztegelniök kell. A marhának jó ára van. Kaszálóink, különösen az erdek, jó hozammal biztatnak. A készített tutajoknak majdnem fele az alacsony árak miatt a Maros partján hever.

Berde Ferencz.

Sz.-Régen, 1877. május 30-án.

Jó reménységgel kecsgettetett őszi vetéseinket a hosszas és hideg esőzések csak nem tönkre tették, a rozs a vető magot is ritka helyen fogja megadni. 27-ére viradólág gyenge hóharmattal köszöntött be a tiszta idő, de sem ez, sem a 28-iki hóharmat kárt nem okozott. A tavaszi vetéseinknek alig egy harmada készült el, mit gazdáink most sietnek után pótolni, az eleinte elvetett törökbuza már kapa alá került, de felette sárga és gyenge. Szőlőinkben gyenge termés mutatkozik, vetett és természetes réteink a hideg idő miatt gyéren maradtak. A múlt hónapban ugyan előfordult egy lép fene eset, mire a városi hatóság a legszigorubb elkülönítést és felvigyázatot rendelte el, azonban azóta marha állományunk kielégítően egészséges.

Schuller Dániel.

Juniushavi közmondások.

Az esős hűvös junius, elrontja az egész évet.
Az esős junius, kiüriti a magtárt és pinczét.
Nedves junius, megrozsásítja a gabonát.
Juniusban három eső, meggazdagítja a földmivelőt.
A juniusi menydörgés megneveli a buza szemét.
Ha Medárd napján esik, akkor 40 napig tart az eső.
A milyen idő jár Medárd napján, olyan lesz aratáskor is.
Ha Keresztelő-Sz.-János napján esik, akkor megkésik a hor-dás és kicsirázik a kéve.
Péter-Pál megérleli a kalászt.
Péter-Pál kiszáritja a buza szál gyökerét.
Péter-Pál után még éjfélben is érik a gabona.

Ebner Sándor.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Déva, Fogaras, Gy.-Fehérvár, Naszód, Sz.-Udvarhely, Torda és V.-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — **A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tized részét leütve, a maradék a gyakorlat igényeire képest elég pontosan három véka árának felel meg.** P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig 5 és 6% kamat mellett törlesztésre, rövid idő alatt és 5000 frton felülieket még előnyösebb módok mellett gyorsan eszközöl, bővebb felvilágosítással készséggel szolgál.

(3) (10—26)

a hatóságilag engedélyezett általános „Ipar és keskedelmi ügynöki iroda”
Kolozsvártt, párisuteza, 19. sz. saját ház.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

TAUFFER FERENCZ

magkereskedő Kolozsvártt,
ajánl vetőmagul:

hópehely, fehér rózsa, Extra Early Vermont és Early Rose burgonyákat, valódi oberndorfi sárga takarmány répa magot, melyből kivá-natra mintául répákkal szolgálók, továbbá nagy választékú gazdasági, kerti és virágmagvakat, Pignoletto törökbúzáat, Saynor- és Cook-féle angol kertész késeket és ásókat.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve szolgáltatnak ki.

(1.)

(22—52)

„VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt. (Alapított 1865-ben.)

Forgalmi kimutatása: (1875. december 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865)—1874. év végéig	o. é. 19.606,023 frt 99 kr.	Kifizetett károk 1875-ik évben	o. é. 793,469 frt 47 kr.
Bevétel 1875-ik évben	o. é. 2.602,042 frt 73 kr.	összesen	o. é. 7.474.125 frt 74 kr.
összesen	o. é. 22 208,066 frt 72 kr.	Kiosztott nyeremény kezdettől 1875-ik év végéig	o. é. 439,738 frt 69 kr.
Kifizetett károk kezdettől (1865)—1874-ik év végéig	o. é. 6.680,656 frt 27 kr.	Évi díjbevétel	o. é. 1.000,000 frt — kr.

BIZTOSÍTÁSOKAT FOGAD EL:

- a) tűzkárok ellen (ha villám-csapás által okozottak is) épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
- b) jégkárok ellen, teljes kártérítéssel;
- c) az ember életére, minden módozatokban — és közvetliti
- d) a tulélesi csoport biztosításokat.

A folyamatban lévő széna és gabonakészlet — biztosítási időnyre különösen is felhívatik a közönség figyelmé. Biztosítatnak ugyanis tűz ellen mindenféle gabonaneműek, asztalgombokban vagy csűrökben, úgy takarmányok is szabad ég- vagy fedél alatt. Nagyobb összegű biztosításoknál, úgy azoknál, kik jégben is biztosítottak és káruk nem volt, vagy olyanoknál, kik épületeiket is együttesen adják fel — különös kedvezmények nyújtatnak. Tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a cséplőgépek használata naponként általánosabb lett, minek folytán az elcséplés az eddiginél gyorsabban történik, a „Victoria“ azon kedvezményt léptette életbe, hogy azon felektől, kik gabonáikat géppel csépelltetik, egy havi tartamra is fogad el aránylagos díj mellett biztosítást. Elcséplés után a biztosítás — ha a rakodási hely és idő bejelentetik; a szemre is kiterjed. Az ügynökségek utasítva vannak, a közönségnek minden felvilágosításokkal, nyomtatványokkal szolgálni, a biztosításokat felvenni és esetleges kívánásokat ide bejelenteni.

Központi iroda: Kolozsvártt, főtér 26-ik szám.

Vezérügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prága, Szében.

Főügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötelezettségének mindég hiven és pontosan megfelelően, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és minden idegen elemtől ment intézet által eszközöltetni.

(5)

(9—26)

„VICTORIA“ biztosító társaság.

P i a c z i á r a k .

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	n a p j a	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	maj. 25	1160	885	650	535	375	600	200	100	360	40
Csik-Szereda	maj. 23.	1330	1065	830	800	450	675	600	200	175	28
Déas	maj. 29.	1140	1050	610	—	300	630	520	240	200	36
Déva	maj. 5.	1200	1000	850	650	800	650	400	180	200	40
Erzsébetváros	maj. 26.	925	775	675	—	460	625	360	180	300	40
Fogarás	dec. 14.	775	670	450	450	200	600	140	30	—	24
K.-Fehérvár	maj. 12.	1070	860	684	—	410	624	350	170	300	42
Gy.-Sz.-Miklós	maj. 26.	975	700	650	650	275	650	120	25	—	32
Kolozsvár	maj. 31.	1050	—	745	—	330	630	220	220	320	42
M.-Vásárhely	maj. 24.	1225	900	825	400	340	670	320	60	380	38
Naszód	maj. 17.	—	830	—	—	290	525	250	100	250	28
Nagy-Enyed	maj. 24.	1100	850	625	—	380	750	340	120	235	40
N.-Szeben	maj. 29.	1100	900	720	600	470	730	260	140	350	40
Segesvár	maj. 24.	1000	780	680	—	400	600	190	90	180	40
S.-Sz.-György	maj. 22.	1150	1000	660	500	360	660	250	150	200	32
Szamosújvár	maj. 28.	1190	775	685	—	310	690	400	80	500	38
Sz.-Régen	maj. 24.	1050	780	785	—	—	700	300	140	330	36
Sz.-Udvarhely	maj. 15.	1200	900	800	—	380	650	250	50	220	36
Torda	maj. 12.	1200	900	720	—	400	650	380	30	300	36
V.-Hunyad	april. 28	1035	700	800	—	400	570	200	100	300	40

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52									
	széri hirdetésnél									
	f o r i n t									
10/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360
8/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50
1/16 v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrés, engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.